

Projekt proponuje transdyscyplinarne podejście do badania nieludzkich kultur, przy współpracy z przedstawicielami etologii, biologii, nauk społecznych, artystów i aktywistów, oraz czerpiąc z metod i perspektyw badań nas nauką i technologią (STS), dekolonialnych, indygenicznymi, w celu pogłębienia zrozumienia nieludzkich kultur (kultur zwierząt innych niż ludzie) w dziedzinach humanistyki i nauk społecznych oraz dostarczenie zestawu zdefiniowanych lub nowych narzędzi pojęciowych do ich badania. Aby dalej problematyzować pojęciowy spłot natury i kultury. Projekt ten ma na celu przekraczanie przerwy pojęciowej między współczesnymi badaniami międzygatunkowymi w humanistyce i naukach społecznych, gdzie badane są zachowania nieludzkich zwierząt, ale bardzo rzadko są one określane jako kultury, a dziedziną etologii, gdzie pojęcie nieludzkiej kultury jest powszechnie stosowane. Umiejscowiony w nowatorskiej i szybko rozwijającej się dziedzinie badań międzygatunkowych, projekt łączy podejście teoretyczne z elementem etnografii międzygatunkowej, obserwacji nieludzkich kultur kilku gatunków dobrze znanych ze swoich złożonych tradycji społecznie przekazywanych zachowań. Obejmuje to dwa gatunki makaków: wolno żyjące makaki balijskie (*Macaca fascicularis*) w Indonezji i makaki berberyjskie (*Macaca sylvanus*) żyjące w ZOO we Wrocławiu, oraz trzy gatunki ptaków: gawrony (*Corvus frugilegus*), wrony siwe (*Corvus corone cornix*) i sroki (*Pica pica*) w Krakowie i Warszawie. Dodatkowe obserwacje gatunków wron będą prowadzone w Sydney, podczas sześciomiesięcznego stypendium w Sydney Environment Institute (SEI), pod opieką naukową Thoma van Doorena

W projekcie podjęte zostają następujące pytania: Q1: Jak konceptualizować kultury nieludzkie w humanistyce i naukach społecznych w taki sposób, aby uwzględniały one nieludzką sprawczość i pewną ciągłość z kulturami ludzkimi, unikając przy tym zamknięcia się na ich różnorodność i odmienną poprzez bezkrytyczną antropomorfizację? Q2: Biorąc pod uwagę współczesne podejścia naturokulturowe, gdzie podejmowane są próby znoszenia podziału na naturę i kulturę, czy możemy mówić o nieludzkich naturokulturach? Q3: Jaka jest rola etologii i nauk o życiu w rekonceptualizacji pojęcia kultury w humanistyce i naukach społecznych? Jakie dalsze przekształcenia są potrzebne w ramach nauk społecznych i humanistyki, żeby zdać sprawę z tego, że kultura jest więcej-niż-ludzkim pojęciem? Q4: Jak uniknąć wzmacniania hierarchicznego podziału istot oraz prowadzić debatę na temat nieludzkich kultur bez obciążonych aksjologicznie porównań do kultur ludzkich? Q5: Oprócz kultury, jakie inne terminy wymagają ponownego przemyślenia lub wprowadzenia w tym kontekście? Q6: Jakie są wielogatunkowe i środowiskowe splątania obadanych zachowań?

Aby odpowiedzieć na te pytania, rozważone zostają następujące hipotezy: H1: Kultury nieludzkich zwierząt są tylko częściowo dostępne dla naszego zrozumienia, dlatego pomocne jest łączenie perspektyw, uczenie się od i z, między innymi, etologów, antropologów, uczonych indygenicznymi, filozofów, artystów, aktywistów oraz samych nieludzkich zwierząt w ich złożonych splątaniach. H2: Poprzez uwzględnienie zarówno badań nad arbitralnymi i „dziwnymi” kulturowo przekazywanymi zachowaniami, jak również zachowaniami rozumianymi jako adaptacyjne, projekt będzie lepiej w stanie scharakteryzować nieludzkie kultury na ich własnych warunkach. To znaczy, dane zachowanie będzie można lepiej postrzegać jako osadzone w danym nieludzkim świecie, zmniejszając wpływ uprzedzeń poznawczych. H3: Szereg terminów będzie wymagał uwagi i pewnych interwencji w ich definicje. Będą to między innymi: kultura, tradycja, zwyczaj, zabawa, estetyka i dziwność. Możliwe, że trzeba będzie zaproponować nowe terminy. H4: Podobnie jak kultury ludzkie, kultury nieludzkie to raczej naturokulturowe splątania, gdzie genetyka, epigenetyka, zwyczaje, społeczne uczenie się oraz całe wielogatunkowe i środowiskowe asamblaże odgrywają swoje role.

Realizacja projektu przyczyni się do pogłębienia rozumienia kultur nieludzkich zwierząt, co jest istotne zarówno z perspektywy ochrony przyrody, prawa dotyczącego nieludzkich zwierząt, jak i społecznej świadomości na temat skomplikowanych uwikłań pomiędzy kulturą i przyrodą, zarówno u ludzi, jak i nieludzkich zwierząt.